

Idrotten, friluftslivet & covid-19

Ett webinarium om ändrade vanor och framtida beteenden

OM WEBBINARIET

Drygt 150 personer deltog på webinariet som handlade om att öka kunskapen om coronapandemins konsekvenser för idrotten och friluftslivet. Bland deltagarna fanns representanter från ett trettio-tal olika kommuner, ett tiotal länsstyrelser, ett tiotal universitet samt en rad idrottsförbund, friluftsföreningar eller organisationer kopplat till idrott, friluftsliv och miljö. Webinariet arrangerades av Mistra Sport & Outdoors i samverkan med Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Malmö universitet och Mittuniversitetet samt inom ramen för Friluftslivets år.

PRESENTATION 1:

Covid-19s effekter på idrott, fysisk aktivitet och friluftsliv

Resultat från två undersökningar om coronapandemins effekter på idrott, fysisk aktivitet och friluftsliv

RESULTAT, IDROTTE:

- Idrottsaktiviteter ställdes in och utövandet av idrott minskade. För många ersattes idrotten med fysisk aktivitet av olika slag. I gruppen 16–20 år var det många vars idrottsaktiviteter som ställdes in helt. Dessamma gällde gruppen "publik".
- Hur idrotterna påverkats beror på huruvida idrotten är på elitnivå eller breddnivå och hur idrotten är utformad. På elitnivå har en del tävlingar skjutits fram, andra har genomförts men utan publik, ytterligare andra har digitaliserats.
- På breddnivå har en del idrotter ställt in helt (inomhusidrotter med närbkontakt), medan andra har pågått ungefär som vanligt med restriktioner för olika åldersgrupper och större avstånd, samt att tävlingsmoment har ställts in (utomhus-idrotter där deltagarna redan har stora avstånd till varandra).
- De idrottsaktiviteter som genomfördes förlades i många fall utomhus i närområdet. Många aktiviteter ändrades genom nya sätt att träna och genom andra redskap. De idrotter som i vanliga fall bedrivs utomhus har kunnat fortsätta. Den träning som tidigare bedrevs inomhus har många gånger fått flytta ut.
- Allmänna landsomfattande rekommendationer har starkt präglat idrottsutövningen, vilka kritiserats som storsadscenterade eller skildrats som förvirrande.
- Att idrottslag varit tvungna att spela för tomma läktare har inneburit ändrade resmönster för framförallt idrottspubliken. Det uteblivna resandet har medfört att publiken känner en tomhet för missade matcher eller tävlingar, och för förlusten av den helhetsupplevelse som det innebär att åka på matcher tillsammans med andra supportrar.

RESULTAT, FRILUFTSLIVET:

- Det finns en tydlig tendens att vistelser i naturen har ökat under covid-19 pandemin, såväl på vardagar, som helger och längre ledigheter. Personer som uppger att de aldrig eller sällan var ute i naturen innan pandemin har i större utsträckning ökat sina vistelser i naturen under covid-19 jämfört med de som var ute i naturen ofta innan pandemin.
- "Mer tid över" anges ofta som främsta orsaken varför människor har ökat sitt friluftsliv. En annan förklaring till ökad utevistelse är upplevelsen av en allmän "hype" kring friluftslivet, inte minst inom sociala medier.
- För människor som bor i större städer och tillhör en riskgrupp har möjligheterna till friluftsliv begränsats. Det gäller särskilt de som saknar egen bil.
- Många berättar att de har börjat använda sina naturområden i närheten av bostaden som en följd av covid-19. Det är framförallt upptäckten av områden som lyfts fram, och hur de har fått upp ögonen för naturen.
- Många anser att platser som de vanligtvis vistas på blivit alltför välbesökta under pandemin. Att välja andra platser handlar ibland om oro för smittan, men oftare om att "överfull natur" inte rimmar med den friluftsupplevelse de önskar.
- När nya friluftsutövare har tagit tillgängliga, tillrättalagda och välkända områden i anspråk, har de som är mer erfarna sökt sig vidare till platser som är mer perifera och mindre tillrättalagda.

CHARLOTTE SUNDVALL, REFLEKTION

Hållbarhetskoordinator, Riksidrottsförbundet

– Det finns såklart en stor oro kring vad som kommer att hända med människors fysiska aktivitet, välmående och folkhälsan framåt. Men samtidigt är det viktigt att ställa oss frågan: Hur kan vi dra nytta av omställningen samt den kraft och kreativitet som vi faktiskt sett inom idrotten och friluftslivet under pandemin?

Vill du se hela presentationen (inspelning) med Susanna Hedenborg, professor i idrottsvetenskap vid Malmö Universitet och Daniel Wolf-Watz, doktor i turismvetenskap vid Mittuniversitetet?

Klicka här

Vill du läsa den fullständiga rapporten "Idrotten och friluftslivet under coronapandemin - Resultat från två undersökningar om coronapandemins effekter på idrott, fysisk aktivitet och friluftsliv"?

Klicka här

PRESENTATION 2:

Kartläggning av besök i naturen under covid-19

1.

Naturen i närområdet (i nära avstånd till där man bor) har fått en viktig roll för utövandet av friluftsliv. Detta kan även kopplas till att många väljer att gå, springa eller cykla till naturområden, alltså till områden med kort transportavstånd.

2.

Det sker en kraftig ökning samt finns en hög koncentration av besökare i populära naturområden. Exempelvis i nationalparker och naturreservat, vid kusten samt längs sjöar och vattendrag. Flera av regionens leder används mycket.

3.

Nästan hälften av alla svarar att deras friluftslivsvanor har ändrats på grund av pandemin och många påpekar att de vistas i naturen oftare nu jämfört med tidigare. De söker sig till naturen framförallt för att återhämta sig och få energi, för att naturen är ett säkert ställe fritt från oro samt för att umgås socialt.

4.

Friluftsliv i kombination med motion har stor betydelse under pandemin och kan kopplas till fysisk hälsa. Promenader, vandring, löpning och cykling är särskilt populära aktiviteter.

5.

Naturen har fått en ökad funktion som socialt rum, en "fristad", under pandemin. Folk umgås mer och oftare med varandra ute i naturen.

6.

Det aktiva friluftslivet och vistelser i naturen har blivit en livsstil för allt fler som inte vistades så ofta i naturen innan pandemin. För mer rutinerade friluftsmänniskor har pandemin medverkat till att man söker upp nya platser.

7.

Många av deltagarna svarar att de kommer att fortsätta med sina nya friluftslivsvanor efter att pandemin är slut. Framförallt vill de fortsätta vistas i naturen oftare och under längre tid samt upptäcka nya områden.

8.

Största problemet som deltagarna observerat, kopplat till pandemin, inkluderar trängsel på stigar, spår och leder samt parkeringsplatser. Mer skräp i naturen och stora samlingar av människor på samma plats samt för lite hänsyn till andra påpekas också som viktiga problem.

Resultat från 1500 enkätsvar om friluftslivsvanor i Västra Götaland

LINUS KRON, REFLEKTION

Vd, Västskustiftelsen

– Den kraftiga ökningen av besökare i naturen under pandemin är i grunden såklart positiv, men ställer nya krav på förvaltare av naturområden. Två tankar från mig: 1. Ska den ökade efterfrågan på parkeringsplatser nära naturområden tillgodoses för att kortsiktigt lösa akuta problem, eller ska man arbeta mer långsiktigt mot förändrade resvanor? 2. Allt fler nyttjar service som ved vid eldstäder. Vad som är gratis i den svenska naturen ställs på sin spets när kostnader för förvaltaren ökar kraftigt.

Vill du se hela presentationen (inspelning) med Andreas Skriver Hansen, doktor i kulturgeografi vid Göteborgs universitet?

Klicka här

Vill du läsa den fullständiga rapporten "Friluftslivet under coronapandemin – Kartläggning av friluftslivsvanor och vistelse i naturen under coronapandemin i Västra Götaland"?

Klicka här

PRESENTATION 3:

Covid-19 och evenemang

Sammanfattning enkäter som samlats in av bland annat Riksidrottsförbundet, Visit Stockholm samt Göteborg & Co.

HUR PÅVERKAS FÖRENINGAR SOM ARRANGÖRER?

- Många drabbade
- Ekonomin främjades
- Evenemang är en stor del av intäktsförlust

VAD FÖRLORAS MER ÄN PENGAR?

- Medlemstapp
- Aktivitetsminskning
- Minskad integration
- Fysisk och psykisk hälsa
- Glädje och gemenskap

ARRANGÖRER, SLUTSATSER:

- Studien ger även de små evenemangen en röst.
- Ekonomi viktigt för föreningarna under första pandemivågen.
- Miljöfrågor står inte högst på agendan i kristider.
- Många sociala värden, de är ofta svåra att mäta.
- Arrangörer anpassar och digitaliserar utbudet i begränsad omfattning.

BESÖKARE, SLUTSATSER:

- Potential i digitalisering av evenemang.
- Evenemang ligger nära livsstil och livskvalitet.
- Trygghet viktigt.
- Ändrade resmönster; ändrat beteende.
- Fler men mindre evenemang?

FRAMTIDEN, SLUTSATSER:

- Omställningsarbete viktigt, med fokus på resiliens, digitalisering och hållbarhet.
- Ändrad användning av arenor?
- Pandemin kan ändra framtidens evenemang och ge positiva miljöeffekter på sikt.
- Mer kunskap behövs om hållbara evenemang.

LISA ENGMAN, REFLEKTION

Projektledare, evenemang, Riksidrottsförbundet

– Jag är övertygad om att vi behöver både stora och små evenemang i framtiden. Digitala möten kan vara ett bra komplement men vi behöver också det fysiska mötet. Att få träffas och umgås. Nu är det viktigt att vi vässar argumenten för att lyfta de "mjuka" värdena av evenemang för att visa på mervärden.

Vill du se hela presentationen (inspelning) med Robert Pettersson, docent i turismvetenskap vid Mittuniversitetet?

Klicka här

Vill du läsa den fullständiga rapporten "Covid-19 och hållbara evenemang – Påverkan, anpassning och framtid inom idrott och friluftsliv"?

Klicka här

SUMMERING

Effekter på miljön och framåtblick

Några reflektioner från Peter Fredman, programchef i Mistra Sport & Outdoors:

- Coronapandemin = kris. Det är givetvis ett önskat tillstånd, men också en möjlighet till förändring.
- Utmaningar: Bilen har vunnit mark, mer materiell konsumtion och ökat slitage på populära naturområden.
- Möjligheter: Minskad resande (mer digitalt) och att fler upptäcker naturens positiva effekter.
- Sociala dimensionen har blivit mer synlig. Kan vara en drivkraft också för hållbarhet. Idrotten och friluftslivet fyller viktiga funktioner i samhället.
- Studierna som presenterats kommer nagelfaras i programmet och utgör ett viktigt underlag för den fortsatta forskningen och de lärandegrupper vi nu startar upp.
- I Mistra Sport & Outdoors tar vi miljöutmaningar som utgångspunkt för att ta fram kunskap och lösningar. Vi förenar kraften i forskning och praktik.

mistra sport & outdoors

Mistra Sport & Outdoors är ett forsknings- och samverkansprogram för att skapa kunskap och lösningar för ökad hållbarhet inom idrotten och friluftslivet. Vi tror att samverkan mellan forskning, organisationer, myndigheter och företag är vägen framåt.

mistrasportandoutdoors.se